

Takornariat umiarsuarnik takornariartaatinik tikittut tulannerminni isumannaallisaanikkut akitsuuserneqarnissaannik Naalakkersuisut UKA2024-mi Inatsisartunut saqqummiussassamik inatsisiliornissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Isumannaallisaanikkut akitsuutip siunertaraa inupparujussuit umiarsuarujussuarlutik tikittut tulannerminni timmisartukkut tikittutuut periuseq malillugu nalunaarsorneqartalernissaat, nunatsinnilu aningaasaqarnikkut iluanaarutigineqarsinnaalerlutik.

(Inatsisartunut ilaasorta Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeenera

Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiussineranut Naalakkersuisut sinnerlugit qutsavigaarput.

Kalaallit Nunaata takornarissanit tikittunit amerlanerusunik isertitaqarnissaata qulakkeerinninnissaa siunnersuuteqartup kaammattuutigaa, Islandimilu innersuussutigalugu. Island umiarsualivinnik atuinnermut ataatsimut isigalugu akiliutinik atuutilersitsinikuuvoq, umiarsuillu takornariartaatit tamassuma kingorna Islandimi umiarsualivinni tamani sullinneqarnissatut toqqakkanut akiliisussaapput.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu umiarsualiveqatigiiffiit siammarneqarsinnaanerut Inatsisartut inatsisaatigut nr. 9, 3. juni 2015-imeersukkut tunngavissinneqarpoq, Inuussutissarsiutigalugu umiarsualiveqatigiiffiit atuisut akiliuteqarnerisigut sapinngisamik annertuumik aningaasalersorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, taavalu umiarsualivinni pisortanit ingerlanneqartuni atuisut akiliisarnerat pisariaqartumillu ikaarsaariarnermut aaqqissuussilluni atuutsikkiartuaarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Akit kingullertut taaneqartut umiarsualivinni ataasiakkaani ataatsimut nalilersoqqissaarneqartassapput, tassani assersuutigalugu pilersuinerup qularnaatsuunissaa, nassiussanik ilaasunillu angallassisarneq umiarsualiviullu najukkamut pingaaruteqarnera pingaartinneqartussaallutik.

Umiarsuit takornariartaatit Kalaallit Nunaanni Nuup Umiarsualiviani sullinneqarnernut toqqarneqartunut ullumikkut akiliisareerput. Taamaalilluni Nuup Umiarsualiviani najukkami umiarsualivimmi oqartussa qarfik ingerlatsisoq inuussutissarsiutigalugu umiarsualiveqatigiiffiuvoq, SIKUKI. Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit umiarsualiviit siunissami ingerlatilluarneqarnissaat pillugu, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu inuussutissarsiutigalugu umiarsualiveqatigiiffiit Kangerlussuup ingerlanneqarnerata akisussaaffiginissaanut imaluunniit tamatumani kommunit akisussaalerneqarsaa sulissutigaa.

Siunnersuuteqartup isumannaallisaanermi nakkutilliineq siunnersuummi tunngavilersuummini oqaatigaa. Timmisartumi ilaasunut nunat tamat akornanni piumasaaqateqarpoq, tamannalu ilaatigut pinerliinianik akiuinarluni pivoq. Taamatuttaaq “*International Ship and Port Facility Security Code*” (ISPS) umiarsuarnut umiarsualivinnullu atuuppoq.

Kalaallit Nunaanni umiarsualivik ataasiinnaq assersuutigalugu umiarsuit takornariartaatit tikinnerannut atatillugu isumannaallisaanermi ungalulersuinnermut atuisunut maannakkut akiliisitsisarpoq. SIKUKI-p akinik allattuiviani ISPS-imut atatillugu sullississutitut neqeroorutigineqartunut akit takuneqarsinnaapput. Taamaalilluni umiarsuarni takornariartaatini ilaasut pillugit suliaqartarnermi ullumikkut piumasaqaateqareerpoq, umiarsualivilli ataasiinnaq taamatut sullissinnermut atuisunut immikkut akiliisitsisarpoq.

Tamassuma saniatigut 2023-mut aningaasanut inatsit pillugu Inuit Ataqatigiit, Siumut, Naleqqap, Demokraatit aamma Atassutip akornanni isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu umiarsuarni takornariartaatini ilaasunut akitsuutit atuutilerseqqinneqartussaapput. Taamaammat inatsisissatut siunnersuutip 2023-mi ukiakkut ataatsimiinnerni saqqummiunneqarnissaa Naalackersuisut pilersaarutigaat.

Inatsisissatut siunnersuut 2023-mi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqartussaagalarpoq. Kisiannili nunani allani umiarsuarnut takornariartaatitut akitsuutit, Kalallit Nunaanni akitsuuteqartitsinnermut sanilliullugit, sanilliussilluni misissuineq Visit Greenlandimit suliaritinneqartoq utaqqimaarneqarpoq. Partiit aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissuteqartut tamanna pillugu ilisimatinneqarnikuupput.

Takornariaqarnerup Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut najukkanilu inuussutissarsiornermut iluaqutaasumik siuarsarneqarnissaanik peqatigitillugulu allaffissornerup sapinngisamik pisariunnginnissaanik ajornaatsuunissanillu kissaatit Naalackersuisut isumaqatigilluinnarmatigit, umiarsualiviit siunissami ingerlatilluarneqarnissaat pillugu, soorlu aamma umiarsuarni takornariartaatini akitsuutit atuutilerseqqinnissaat, Naalackersuisut ullumikkut sulissutigereerpaat.

Tamatuminnga suliaqarneq aamma inuussutissarsiornerup aningaasaqarnermi pilersaarusiorderanur aamma takornariaqarnermik pilersaarusiordernermut ilanngunneqassaaq.

Naalackersuisut suliniutit ingerlanneqartut qulaani taaneqartut tunngavigalugit, siunnersuutip itigartinneqarnissaa inassutigaa.